

Martina. : Svenskt original. Med originalillustrationer af Jenny Nyström.

Friman, Maria,

*78 H z Fo1. Vatten,
Lefvande. Lärorika
berättelser. [3.] [1903.]*

National Library
of Sweden

Uthi
Barn
Saml

LEFVANDE VATTEN

LÄRORIKA BERÄTTELSE
FÖR
BARN OCH UNGDOM

MED ORIGINALILLUSTRATIONER

AF

JENNY NYSTRÖM

3

 Martina

Svenskt original

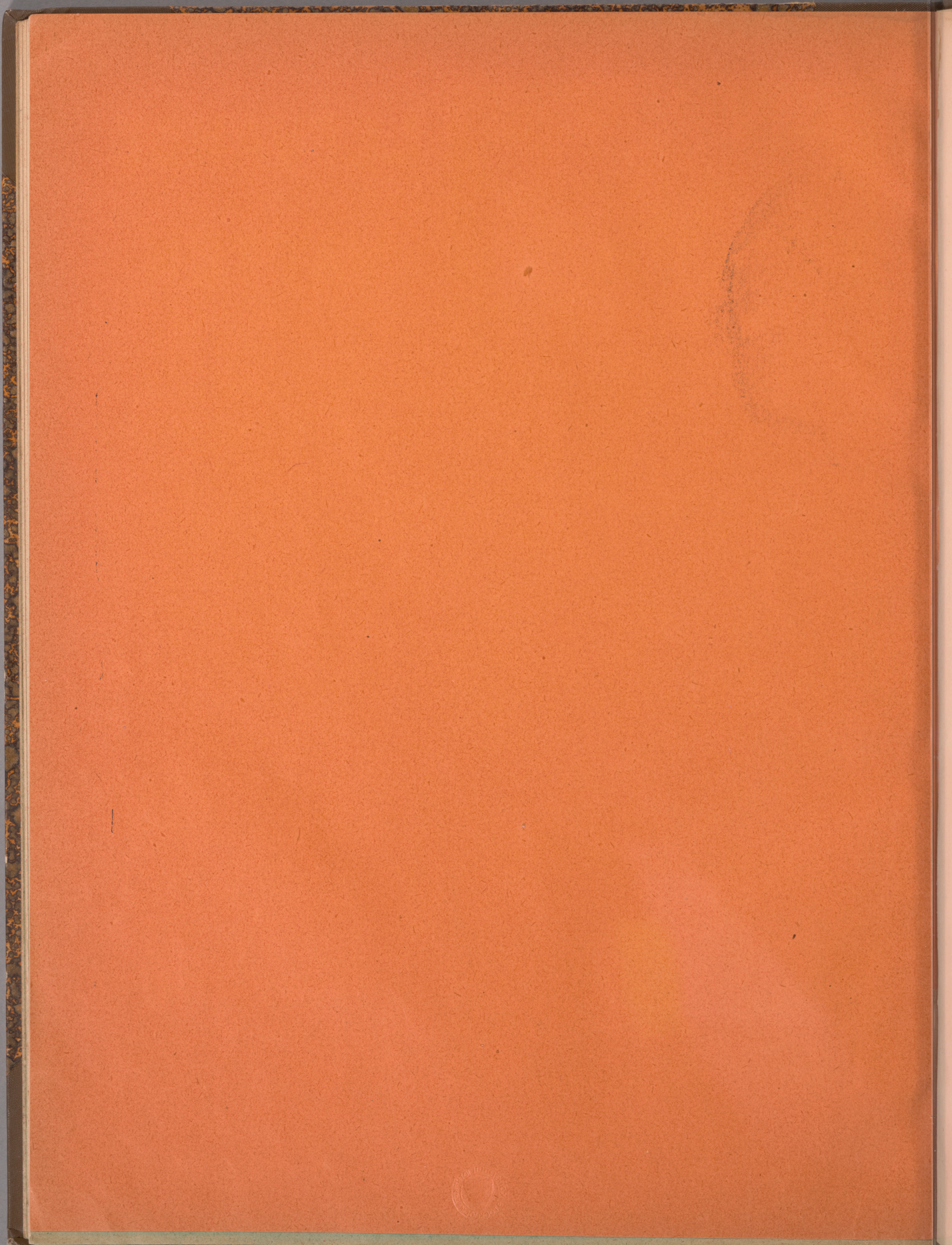
af Maria Friman.

PRIS 25 ÖRE.

10 EXEMPLAR OCH DÄRUTÖFVER 15 ÖRE.

LILLA SVENSKA BARNTIDNINGENS EXPEDITION, JÖNKÖPING.

MARTINA.

I KAP.

Uppsägningen.

På en långsträckt höjd vid Mälaren låg det ståtliga gamla adelsgodset Backehälla, som vid närvarande tid ägdes af den snart sextioåriga fröken Beata Ursköld. Hon ägnade sig föga åt detta gods, som för en sexton år tillbaka tillföll henne som arf, då föräldrarne vid denna tid dogo, ty hela hennes håg låg alltjämt åt studier, resor och det anlag hon hade för målarekonsten. Men hvarken hennes ekonomi, godset eller dess många underhåfvande ledo häraf, emedan allt detta sköttes samvetsgrant och med stor förmåga af hennes inspektor Bertil Halvarsson, som var född och uppfödd på Backehälla, där äfven hans far under några år varit inspektor. Halvarsson var en präktig, intelligent och dugande man, som ej allenast var fröken Beatas pålitlige tjänare, utan ock hennes vän och rådgifvare i nästan alla hennes förehåfvanden, och hon följde vanligen hans råd, ehuru hon an-

nars var en mycket bestämd och själfständig person. Nästan ingen dag gick, då hon var hemma, som hon icke tog sig en liten promenad ned genom den stora vackra trädgården och parken, vid hvars sida Halvarssons lilla utmärkt täcka hem med sina hvita af slingerväxter klädda väggar låg. Här tillbringade fröken Ursköld mången angenäm stund i gladt, förtroligt samtal med sin inspektor och hans hjärte-goda, älskliga hustru samt lekte med deras trenne barn, Martina, Valfrid och lilla Anni, som om hon varit en ung glad flicka. Af dessa barn var dock Martina med sin stora begåfning både i yttre och inre hänseende hennes förklarade gunstling. Hand i hand med fröken Beata såg man henne som liten tulta omkring i trädgården och äfven följa henne hem och se allt grant och fint i de stora salarne och rummen på slottet, såsom Backehällas hufvudbyggnad kallades af folket. När Martina blef äldre, fick hon följa fröken i skog och mark och bära hennes målaresaker och ofta lät hon det ovanligt vackra barnet, med de långa guldglänsande lockarne, blifva det framstående motivet på någon tafva, som hon tecknade, då de två voro ute på ströftåg. — Ett hade dock fröken Beata emot Martina och det var, att hon så gärna, då de voro samman, ville tala om Herren Gud och det som hörde till de eviga tingen.

Det sades om fröken Ursköld att hon icke alls hade någon religion, och säkerligen var det äfven så, ty hennes ovilja för alla, som hon trodde gärna hörde och läste Guds ord, var mycket påfallande. Ingenting låg henne så om hjärtat, beträffande sitt gods som att ingen troende, eller som hon sade »läsaretosing», skulle få någon fast plats därstädes, hur dugande han än månede vara; och hon hade på det bestämdaste tillsagt Halvarsson att, om han fann någon sådan bland godsets befolkning, den skulle, så fort ske kunde, bort därifrån. Han hade mera än en gång skrattat åt hennes hvassa, pikanta och kvicka utlåtanden öfver detta slags folk, som han själf icke hade så särdeles stort förtroende till.

Orsaken till fröken Urskölds hat till de troende hade ju en orsak, såsom det berättades. Såsom helt ung hade hon knutit en förbindelse med en framstående man, som hon med sitt lifliga, häftiga lynne älskade öfver allt på jorden; men knappast ett år därefter bröts denna förbindelse, på den grund, att hennes trolofvade hade blifvit en verklig kristen och att han nu ej ansåg sig passa i en familj, där nära nog alla dess medlemmar voro fritänkare.

Denna fröken Beatas stora missräkning, och äfven sorg, gjorde henne så bitter mot alla troende, att hon gaf sig själf det löftet, att aldrig lida någon sådan eller låta den finnas i hennes tjänst. »Ni måste se upp med Martina,» kunde hon ibland säga till Halvarsson, »ty hon har anlag för läsaregriller,» men, ehuru hvarken inspektoren eller hans fru hade någon vidare religiositet, ville de icke förhindra Martina att både tala om Gud, läsa hans ord samt med sin rena, vackra barnaröst sjunga de små andliga sånger, hon lyckats få lära sig.

En sommar företog fröken Ursköld en längre resa utomlands. Hon hade då varit betänkt på att låta Martina, som då var tretton år, följa med, men dagen innan hon nämnde detta för flickan, hade hon hört henne sjunga en liten sång om barnavännen Jesus, oaktadt hon sagt henne att hon tyckte illa om densamma, och så fick Martina stanna hemma och det var nog bäst för henne.

När Martina blef äldre, fick hon följa fröken i skog och mark.

Fröken Beata var denna gång borta längre än vanligt, men hon hade icke varit hemma många dagar, förrän det som en löpeld flög omkring, att hon uppsagt sin inspektor till afflyttning redan samma höst. Man gissade dock genast orsaken härtill. Halvarsson och hans familj hade under sommaren gjort besök hos sin i Norrland boende bror, som var en sant troende prästman. Genom honom hade de lärt känna Gud, sin frälsare, samt faran att lefva och dö utan tro på hans namn.

Denna förändring i deras lif kunde ej bli obemärkt af befolkningen på godset, och man undrade mycket, hur fröken skulle taga denna nyhet; men att det skulle ha till följd en uppsägning för den omtyckte inspektoren, det kunde ingen tro. Det väckte också ej blott förvåning utan ock bedröfvelse och ovilja, ty Halvarsson var omtyckt och aktad af alla.

För Halvarssons var denna uppsägning mycket påkostande. Att lämna sitt lilla vackra hem med alla dess fördelar, kunde ej ske utan smärta, men de sökte hålla modet uppe genom att hoppas på Herrens omsorg, och stundom kände de verklig fröjd öfver att aktas värdiga att få lida för hans saks skull.

II KAP.

Nådansökningen.

Fröken Ursköld hade efter sitt första sammanträffande med Halvarsson, och då han öppet meddelat henne sin sinnesförändring, icke låtit se sig utomhus, men af hennes kammarjungfru hade det kommit ut bland folket, att hon var djupt nedstämd och kunde gå timtals tyst och grubblande fram och åter i de stora rummen.

Detta kom mången att hoppas, att hon skulle taga uppsägningen tillbaka, Halvarsson kunde ju bedja henne därom, men som han bättre än någon visste hennes tänkesätt äfven i detta fall, ville han det icke.

»Det skulle vara lönlös och smärtsam möda», sade han.

Då ingaf man fru Halvarsson den tanken, att sända Martina upp till fröken och bedja att de måtte få stanna kvar.

»Flickan har ju alltid varit frökens gunstling», sade de; »säkert skall hon ej afslå hennes nådansökan».

Martina, som hörde detta, tyckte ej om att de talade om *nådansökan*. »Pappa har ju inte gjort fröken något ondt», menade hon, »och kan ju därför icke bedja om nåd».

Men en dag, då Martina såg fröken promenera i trädgården med en bok i handen, efterkom hon deras önskan och gick för att fråga henne, om hon ej kunde taga sin dom tillbaka.

Den lilla flickan gjorde en djup nigning och såg mildt och godt upp i hennes ansikte, som nu var kallt och stelt.

»Hvad vill du?» frågade fröken Beata så hårdt och strängt, att Martina stod tyst och häpen ett ögonblick; sedan hviskade hon sakta för sig själf:

»Hjälp mig nu, käre Jesus, om det är förenligt med din vilja, att jag ber fröken om detta.»

Hon kände sig nu åter lugn och frimodig.

»Vi äro alla så ledsna», sade hon, »och vilja inte lämna vårt kära hem — utan jag . . .»

»Vill» — afbröt fröken Ursköld häftigt — »vill — det är icke frågan om hvad I viljen utan hvad jag vill».

»Nej, det veta vi nog, men om fröken ville låta oss stanna kvar, så skulle vi alla blifva så glada.»

»Det tror jag nog.» Hon skrattade ett hänfullt skratt och tillade: »Har din far utsett dig att gå hit och bedja för eder?»

»Nej, han vet icke af att jag gått hit.»

»Är han verkligen ledsen öfver att flytta härifrån?»

Martina förmådde icke svara härpå, stora tårar frambröto i hennes bedjande ögon och de röda läpparne började skälfta.

Det kom ett medlidsamt uttryck i fröken Beatas ansikte, men ock en skymt af tillfredsställelse lyste fram därur.

I sitt hjärta önskade hon ingenting högre än att hennes inspektor nu skulle känna sig mycket bedröfvad och ångerfull samt bedja henne återtaga sitt ord angående hans afflyttning från Backehälla.

»Snälla, goda fröken», hviskade nu Martina och stack sin lilla hand intill hennes, »kör inte bort oss, låt oss få stanna kvar, det blir så svårt, så svårt att lämna — — att lämna vårt hem». Hon snyftade sakta.

Fröken Ursköld betraktade en god stund, stilla tigande, sin gunstling. »Hör på, min flicka», sade hon därefter ganska mildt, »gå hem till dina föräldrar och säg dem, att om de vilja frångå sina läsaregriller, så att jag icke vidare hvarken får höra, se eller förstå något af dem, utan att de blifva hvad de förr varit, d. v. s. nyktra och sansade människor, så skola de få stanna kvar och jag vill glömma det obehag de förskaffat mig genom sitt religiösa fjanteri.»

Nu stod Martina stum med blicken sänkt mot jorden.

»Har du hört hvad jag sagt?» Hon drog sig ett par steg från flickan.

»Ja», hviskade hon tyst.

»Gå då hem och säg dem det samt kom sedan åter med svaret.»

Martina gick med tunga steg och sänkt hufvud och fröken Beata började åter sin långsamma promenad på de finkrattade sandgångarne.

»Hur skall han göra; skall han ångra och afbedja sin dumhet», mumlade hon för sig själf, och hopp och tvifvel stridde i hennes sinne.

Efter en stund kom Martina åter. Hennes ögon buro spår af tårar, men lugnt och vänligt såg hon upp i fröken Beatas oroliga ansikte. Med en kort fråga: »Nå», gick hon flickan till mötes.

»Pappa bad mig säga, att han icke kan efterkomma frökens begäran, ty då skulle han för alltid förlora en annan plats, som — — —.»

»Huru» — afbröt fröken Ursköld häftigt, »har han redan sökt och fått en annan plats — och hvar?»

»Ja, hos Herren Gud.»

De stodo tysta en stund midt emot hvarandra.

»Pappa sade, att han icke vill förneka sin frälsare inför människor, ty då skall han en gång förneka honom inför sin fader, som är i himmelen, och platsen där är en 'evighetsplats'. Så bad mig pappa säga till fröken.»

Den gamla damens ansikte återspeglade en stark sinnesrörelse och hennes smala hvita fingrar darrade nervöst.

»Jaså, då får du gå — adjö!»

III KAP.

Det nya hemmet.

Det blef svårt för Halvarsson, att på så kort tid, som fröken Beata bestämt för hans vistande på Backehälla, skaffa sig en ny plats, som något så när kunde ersätta den gamla, men han ville likväl icke bedja henne att förlänga denna tid, såsom han hade rättighet att fordra, ty hon hade vid uppsägningen bedt honom att så fort som möjligt flytta, emedan deras närvaro nu endast plågade henne och hon var rädd att han skulle »förvilla» hennes tjänare och underhafvande. Han antog därför tillsvidare en för honom underordnad och mindre lönande plats vid en fabrik, som låg en half mil från Backehälla, och dit ffyttade de en kall och grå dag i början af november. Det lilla hemmet med sina tre små tarfliga rum var ej alls att förlikna vid det gamla, och många voro de tårar, som fru Halvarsson i tysthet aftorkade, då hon jämförde de båda hemmen med hvarandra.

Halvarsson själf däremot tog allt från Herren Gud. »Jag är viss», brukade han tröstande säga till sin familj, »att denna brydsamma belägenhet skall lända både oss och andra till välsignelse, om blott vi blifva stilla och bida Herrens råd och hjälp».

I ekonomiskt afseende blef det ock mycket smått för dem. Halvarsson hade icke, såsom många hans gelikar, skaffat sig på sin matmoders bekostnad någon inkomst och därigenom, som man säger, lagt något till godo för framtida behof, och hans lön, fastän god, hade han aldrig sparat på. Men nu blef det att spara, ty de ville icke, hvad ingen hederlig människa ville, utan nödtvång sätta sig i skuld.

Martina, som långt bättre än modern höll modet uppe, utkorade sig själf till en liten tjänarinna och sökte, så godt hon förmådde fylla en sådans plats, och

den lille nioårige Valfrid lärde hon äfven ett och annat, såsom att hämta vatten ur en närbelägen källa, gå ärenden och mera dylikt — allt för att spara modern, som var mindre stark till hälsan och icke van vid ett sträfsamt lif.

Halvarsson hade ihärdigt sökt få en befattning, liknande den han haft på Backehälla, men det tog emot öfverallt, än af en, än af en annan orsak, och ofta undrade han hvad Herren menade i detta fall, dock tviflade han aldrig på hans goda och kärleksfulla afsikter. Så gingo höstens kulna dagar i det nya hemmet — lugnt och stilla, fast ej så sorglöst och behagligt som i det gamla — men när barnen började tala om och glädja sig åt den stundande julen, kändes det litet svårt för föräldrarna, ty de visste, att mycket, som fröjdade de kära små under de föregående jularne, måste de nu försaka.

»Jag tror ändå», sade Martina, då de beredde barnen på detta, »att vår jul i år blir fröjdefullare än de andra varit, ty nu få vi Herren midt ibland oss».

»Ha vi inte haft det förr?» frågade Valfrid, som vanligen kom med en fråga, men han fick till en början icke något svar.

»Jag vore nästan färdig att önska, att han icke varit det», sade slutligen fadern med en suck — »att han icke sett den liknöjdhet och otacksamhet, vi alltid visade gent emot den stora godhet och kärlek, han städse visade oss. Vi ägde allt, som kunde göra vår tillvaro lycklig, men när böjde vi väl våra knän eller lyfte upp våra händer till tack och lof därför. Vi tyckte endast att det var såsom det borde vara och njöto af lifvet utan någon allvarligare tanke på tillvaron bortom detsamma.»

Vintermånaderna kommo med en ny pröfning för dem. Halvarssons bröst, som under de senare åren icke riktigt kunnat tåla den kalla vinterluften, blef genom den ganska långa promenaden från hemmet till fabriken, dit han måste gå flera gånger på dagen, allt sämre, så att han ofta måste stanna hemma flera dagar. Detta minskade ej i obetydlig mån hans aflöning och blef ganska kännbar för deras ekonomi.

I tysthet bar dock hvar och en denna pröfning, utan att den ena beklagade sig för den andre, men en dag, då Martina fann sin mor upplöst i tårar och fått veta orsaken därtill, blef hon tyst och fundersam hela dagen. I skymningen gick hon ut, utan att bedja om lof eller säga hvart hon ämnade sig, något, som aldrig brukade hända detta sina föräldrar så tillgifna barn.

När hon kom åter, voro hennes runda kinder så rosenröda och ögonen glänste af belåtenhet. Hon omtalade nu, att hon varit hos disponenten och bedt honom om en liten anställning på samma fabrik där fadern fått plats, och detta hade han lofvat henne äfvensom större aflöning än hon vågat hoppas.

Fru Halvarsson blef helt förskräckt. Martina, hennes fina, lilla älskliga flicka som fabriksarbeterska — aldrig — kosta hvad det kosta ville, aldrig skulle detta ske!

»Jag har tänkt», sade nu Martina, som ej rätt förstod orsaken till moderns motvilja härför, »att jag skall stiga upp en timme förr om morgnarna och göra undan en del göromål, innan jag går på fabriken, och så kommer jag ju hem så tidigt, att jag äfven då kan uträtta en hel del».

»Det är ej detta jag tänker på, kära barn, utan att du, om du komme dit, skulle nödgas vara bland mycket rått och ohyfsadt folk, och detta sällskap kunde vara dig till skada.»

»Ack, nej, inte om jag har Jesus med, han skall bevara mig både då jag går hem och bort och medan jag är där.»

»Men du står ej ut med detta ihärdiga arbete dag efter dag.»

»Hå, jo, mamma lilla, det gör jag nog. Om jag skulle bli litet magrare, så gör det ju ingenting.» Martina log så godt och bemötte alltjämt så gladt och frimodigt moderns ångestfulla invändningar, att denna började gifva med sig.

»Men ett ber jag dig», sade hon till slut, »och det är att du, under den tid du kommer att gå på fabriken, hvilket jag hoppas icke skall bli så länge, aktar dig för att ej komma i sällskap med Ekmans flickor, du vet ju, att deras sedliga lif är högst klandersvärdt.»

»Jag har bedt disponenten att få plats vid samma bord som de.»

»Men, Martina! — Dock, detta tillät väl icke han, som är en både förständig och en kristligt sinnad man.»

»Han nekade också till att börja med, men då jag sade, att jag ville vara i deras lag för att vid tillfälle säga något om Jesus, klappade han mig på hufvudet och lofvade det.»

Fru Halvarsson sade intet, men en tår lyste fram i hennes ögon.

Dagen därpå började Martina sitt arbete vid fabriken, på det att hennes älskade fader, utan för kännbar förlust skulle kunna vara hemma, när hans bröst var svårt eller vädret kallt och blåsig.

IV KAP.

Fröken Beata och Martina.

Det var på våren, då snön höll på att smälta, som fröken Beata och lilla Martina möttes för första gången efter deras senaste sammanträffande på Backehälla. Den förra kom sakta åkande i en uppførsbacke, den senare kom springande hem till middagsrasten från fabriken. Vid åsynen af fröken saktade flickan sina skyndsamma steg och gjorde den sedvanliga lilla nigningen, men fröken besvarade den inte. Detta härledde sig icke af ovilja för flickan, utan af förundran öfver hennes bleka, infallna kinder — hon glömde besvara hälsningen därför.

»Vet ni hur Halvarsson har det nu för tiden?» frågade hon sedan kusken.

»De ha det ej så bra, ty Halvarssons bröst är klenare än vanligt och han kan blott då och då gå på fabriken, men Martina, den rara ungen, har nu länge gått där för att hjälpa till att förtjäna litet.»

Det brände till i fröken Beatas själ — — Martina, hennes f. d. gunstling, såsom fabriksflicka, men hon rådde ju ej därför, de hade fått stanna kvar, om de velat och om de uppfyllt de villkor, hon föresatt.

Genom Halvarssons afflyttning från hennes gods hade hon haft många obehag, och folket tittade mörkt på henne därför. Själ hade hon känt en större tomhet efter dem än hon ville medgifva för någon, och på samma gång hon harmades öfver Halvarsson, beundrade hon honom för hans ståndaktighet att vidhålla sina religiösa idéer, trots alla svårigheter och all uppoffring därför.

Hon hade aldrig såsom denna vinter reflekterat öfver sitt lif, sin tillvaro, och efter dessa reflektioner syntes lifvet henne så tomt och fattigt, och frågan *hvarför* hon kommit hit och *hvarför* hon lefvat, gaf henne icke ett svar, som hon var nöjd med. De stora naturkrafter, som hon satt i stället för Gud — detta tillfredsställde henne icke mera.

Hemkommen från en åktur, satte hon sig vid ett fönster och såg ut. Hon tänkte på Martina, som nu i alla väder gick på fabriken för att spara sin far. — ack, om hon ägt ett hjärta, som älskat sig *så*. Hon tänkte på deras fasta tro och förtröstan till Gud och anade, att detta var en ovärdelig skatt, som kunde fylla det tomrum hon nu hade i sin själ. Om denna deras tro och hopp blott varit för detta lifvet, skulle det känts bättre och lyckligare än så som hon hade det — detta medgaf hon i tysthet; men nu hade *de* ett fast hopp och tro äfven för tillvaron på andra sidan döden. De menade, att de, sälla och frigjorda från alla jordlifvets lidanden, skulle lefva i evigheters evighet, men hon menade — hade alltid menat — att hela hennes tillvaro skulle vara slut här, när döden slutit till hennes ögon. Hon såg på snödrifvan, som låg under träden där borta i parken. Vårsolen smälte drifvan, den skulle i fukt och dimma uppgå till molnen och sedan falla ned som regn och vattna jorden, och så åter uppstiga och åter nedfalla, icke en droppe däraf skulle förintas under alla tider; men den spanande, tänkande anden, som bodde i hennes kroppshydda och ledde och styrde den — den skulle snart varda till intet. Hon var nu ej nöjd därmed.

En dag längre fram på våren gick fröken Beata, emot all vana, själf med ett bref på posten. Det var lilla Martina Halvarsson, som fick detta bref, och det väckte både förundran och förvåning hos dem alla. "Kom till mig i morgon eftermiddag, jag har något att säga dig", stod det i brefvet. Det var en half mil till slottet och Martina kunde ej förrän senare på eftermiddagen gå dit, men hon tänkte icke på att hon kanske skulle få gå hem i mörker, utan rustade sig med gladt hjärta till denna långa promenad, ty hon trodde ändå, att fröken Beata hade något godt och glädjande att säga henne.

Hon blef mottagen på slottet mycket vänligt. Den gamla hushållerskan bjöd henne på många goda saker, kammarjungfrun ordnade smeksamt hennes långa, sköna lockar, och sedan alla där med intresse gjort sig underrättade om hennes föräldrar och syskon, blef hon införd till fröken Beata.

Äfven af henne blef hon vänligt bemött, men den gamla fröknen syntes mycket nervös och hon hade brådtom att säga henne orsaken, hvarför hon kallat den lilla flickan till sig.

I fängslande, rosenröda färger målade hon nu Martinas framtid, och då och då afbröt hon sin framställning med frågan: "Vill du det?" Hon skulle få blifva en liten fin flicka, som fick gå i vackra kläder och aldrig behöfva använda sina händer till något

groft arbete, utan endast till det som roade henne. "Vill du det?" Hon skulle få ett litet fint, rart eget rum i slottet och en lärarinna skulle anskaffas för hennes undervisning. "Vill du det?" Hon skulle om somrarna få följa med på resor till främmande land och se så mycket härligt och skönt, som hon ej ens kunnat drömma om. "Vill du det?"

Martina hade ej hunnit svara på frökens ifriga, oroliga frågor, men hennes ögon hade blifvit så stora och glänsande, och på hennes ansikte glödde nu en skär rodnad. Fröken Ursköld såg det och kände sig glad. Men plötsligt sänkte flickan sina ögon mot golvet, det var som om hon erinrat sig något.

"Ja, nog ville jag det, men mina föräldrar behöfva mig. Jag hjälper till och arbetar för vårt uppehälle."

Fröken Beata blef tyst ett ögonblick, sedan sade hon:

"Är det blott detta som gör dig tveksam, så vill jag lofva dig, att du en gång i månaden skall få lämna till dina små syskons underhåll en summa vida större än den du förtjänar på fabriken. Nå, vill du nu?"

"Ack, fröken är så snäll — så — så" — ögonen började på nytt att glänsa — "men — men".

"Kommer du åter med ett *men*", sade fröken Beata halft skrattande. "Hvad är det för ett *men*?"

"Jo, jag ville bara fråga" — — hon tystnade hastigt och såg rädd ut.

"Fråga du utan fruktan."

"Får jag — får jag taga Jesus med hit?"

Fröken Ursköld ryckte till, hennes nyss så vänliga och förhoppningsfulla ansikte blef stelt och kallt och hon vände helt bort sitt hufvud. Så satt hon en god stund; det var ej godt att säga hvad som rörde sig inom henne, säkert var där ett virrvar af tankar, som hon ej själf kunde reda ut. Då kände hon att några varma droppar föllo på hennes hand. Det var från Martinas nyss så strålande ögon dessa droppar fallit. Hon sköt flickan sakta ifrån sig.

"Hvarför gråter du? Du behöfver icke komma till mig då du ej vill."

"Ack, jo, jag vill gärna komma och Jesus vill ock komma, men utan honom vill jag det icke."

"Besynnerliga flicka — besynnerligt folk det där", mumlade fröken Beata och och lämnade rummet, sedan hon tillsagt Martina att gå ned till tjänarna.

V KAP.

Åsknatten.

Skymningen hade inträdt och som månen var i sitt djupaste nedan och himmelen full af tunga moln, hotade kvällen att blifva både mörk och regnig. Martina skulle därför få stanna kvar på slottet öfver natten, hvilket postbudet skulle underrätta hennes föräldrar om.

Fröken Beata fick nu en liten ingifvelse, hon ville åter pröfva Martinas ståndaktighet. I närheten af hennes eget sofrum låg ett litet förtjusande kabinett, som Martina alltid beundrat och kallat för »tempelrummet,» emedan därinne stod på en peidestal ett litet konstnärligt arbetadt indiskt tempel, som fröken Ursköld en gång fört med sig hem från utlandet. Detta rum skulle nu Martina få ligga i öfver natten och hon följde henne själf dit in vid sofdags.

»Om du velat blifva min lilla fosterdotter,» sade hon nu, »skulle det här rummet blifvit ditt eget, som jag dessutom skulle ha ordnat med en hel del för dig nyttiga och roliga saker.»

Martina såg sig omkring. Ack, hvad allt härinne i det matta ljuset från nattlampan syntes henne sagolikt härligt! En frestande jämförelse med detta och det tarfliga föräldrahemmet, dit hon om kvällarne helt trött återvände från fabriken, smög sig in på henne och en farlig röst hviskade: "Ännu är det ej försent att svara ja på frökens ifriga fråga: "vill du." Fröken Beata, som såg på Martinas glänsande, beundrande blickar att något dylikt rörde sig i hennes inre fortsatte sin frestelse genom att röra hennes känslofulla, medlidsamma sinne. "Ja, här tänkte jag, att du skulle ha ditt lilla enskilda rum och här hoppades jag att en liten glad och snäll flicka skulle komma mig till mötes, när jag gick hit in, längtande efter en solig blick, som talade uppmuntrande till den ensamma gamla fröken Beata, men nu är denna förhoppning grusad och det lilla rummet får alltjämt bli tomt och öde, så som hennes hjärta."

Martina såg på henne med en innerligt deltagande blick. Hon förstod att hon kände sig ensam och längtade efter en varelse, som ville skänka henne kärlek. Hon mindes ock hur god hon varit mot dem alla ända tills den svåra katastrofen kom. Ack, att hon icke kunde göra något för hennes glädje, den tanken smärtade henne! "Jag vill — jag skall", — stammade hon nu, men visste icke hvad, blott det att hvarken fröken Beatas hjärta eller det lilla rara rummet skulle vara tomt och öde.

"Hvad ville du — hvad skulle du?" frågade den gamla fröken.

"Jo, jag ville bedja Herren Gud möta eder med sin kärlek och frid hvarje gång ni går hit in, så blir rummet icke tomt," sade hon slutligen.

"Jaså, kan du bedja för mig." Hon log litet hånfullt åt detta orimliga, men Martina såg henne varmt in i ögonen.

"Det har jag gjort många gånger och äfven pappa och mamma ha gjort det." Nu blixtrade det harmfullt till i fröken Beatas ögon, men på samma gång fick hon ett smärtfullt drag kring sina läppar. Så hade äfven han — hennes trolofvade sagt till henne i afskedets stund, han skulle bedja för henne, sedan hade ingen vågat komma fram med ett dylikt tomt, skenheligt tal förr än barnet nu. Om hon sagt "pappa och mamma äro så harmsna på fröken," skulle hon ha trott det. Hon hade ännu icke alls något begrepp om mästartarens bud: "*Bedjen för dem som gören eder skada.*"

Hon sade ett kort, kallt godnatt till Martina och lämnade rummet, hvars dörr till ett yttre rum utgjordes af ett tjockt drapperi. Efter en liten stund drogs detta drapperi sakta åt sidan och fröken Beatas gråsprängda hufvud stack in. Hen-

Jo, se där vid sin lilla bädd låg hon på knä.

nes ögon flögo omkring i rummet, Martina syntes icke till — jo, se där vid sin lilla bädd låg hon på knä —. Hon bad. Fröken Beata lyssnade till de lågt fram-sagda orden, hon hörde dem och hon kände dem, ack —, de gingo som pilar genom hennes själ. Tyst smög hon sig därifrån. Hvad hon nu visste var, att det icke var ett tomt värdelöst "läsareprat," då Martina talat om att frambära henne i bön till Herren.

"Besynnerligt, besynnerligt," mumlade hon, "jag skulle gärna vilja förstå hur dessa människor hafva det."

Hon var ovanligt beklämd denna kväll. Det var ej ensamt fruktan för ett åskväder, som gjorde detta, utan något annat, hon visste ej hvad. Det var som om hennes hjärta varit ett tomt kärll, som hon önskade fylla med något annat än hvad hon förut härbärgerat därinne. Så satt hon länge med hufvudet stödt mot handen tills ett doft buller hördes. Det var åskan.

»Martina», hviskade den ångestfulla gamla fröken ett par gånger, men då jungfrun Rosa frågade, om hon skulle hämta dit flickan kom ett nekande svar. Efter ännu en lång stund för fröken Beata hörde hon små tysta steg och kände att någon smeksamt strök hennes kalla, svettiga hand. Hon drog undan schalen, som låg öfver hennes ansikte och såg upp, där stod lilla Martina halfklädd framför henne. Hon syntes henne i detta ögonblick som en liten ängel med sina bara, vackra fötter och armar, samt de ljusa lockarne, som hängde ned öfver de hvita, runda axlarne.

»Är du rädd?» frågade fröken Beata med en ångestfull blick.

»Nej, jag är icke rädd, alls inte rädd,» svarade flickan.

»Hvarför kom du då hit in?»

»Därför att jag visste att fröken är rädd när åskan går, jag ville, om jag kunde, trösta er.» Hon strök åter smeksamt hennes hand.

»Hvad kan väl du, stackars barn, trösta mig med.» Fröken Beata drog schalen öfver sitt ansikte.

»Med att Herren Gud vakar öfver oss och att intet sker hans vilja förutan.»

»Men om han vill döda oss nu i denna natt,» mumlade den gamla fröken innanför schalen.

»Ack nej, han vill det icke, ty han vill ingen syndares död,» hviskade Martina litet häpen, huruvida hon skulle våga säga så till fröken.

I detta ögonblick syntes henne den lilla fattiga flickan så rik, hon ägde en Gud, under hvars beskydd hon kände sig stå, men hon själf ägde ingen och intet att i nödens stund bedja om hjälp.

Åskvädret snarare till- än aftog, både den gamla hushållerskan och Rosa sågo bäfvande på hvarandra och hviskade gång efter annan: »Gud hjälpe oss!»

Men fröken Beata var tyst, endast nervskakningarne vittnade att hon var vid lif. Martina såg sig ängsligt omkring. Hon ville så gärna finna på något, som kunde vara henne till en liten tröst, men hvad? Så kom hon ihåg att fadern brukade spela för fröken under åskväder, kunde hon nu inte sjunga någon liten vacker sång. Hon började därför sakta gnola på en alpvisa, som hon ofta sjungit då hon och fröken ströfvade omkring i skog och mark och denna tyckte om.

»Ja, sjung litet för oss, lilla Martina, om du kan det nu,» bad tyst den gamla hushållerskan. Martina besinnade sig ett ögonblick, sedan satte hon sig på en liten pall vid fröken Beatas fötter, och så sjöng hon stilla med sin lilla klara barnaröst:

»Hur godt att ha ett fäste hos Gud i nödens tid,
Ett tryggt och ljusligt fäste, där själen njuter frid!
När nödens natt med storm och svall de falska grunder störta skall,
Hur godt att ha ett fäste, hos Gud i nödens tid.»

Hon sjöng hela denna lilla sång till slut. Åskan hade härunder icke låtit höra sig, endast ett stilla regn föll därute.

Fröken Beata tog åter schalen från sittt ansikte, det var vått af tårar. Hon drog Martina till sig och sade lågt: »Jag förstår att det måtte vara godt att ha ett fäste i nödens tid.»

Dagen hade redan börjat skymta fram i öster, när fröken Beata gick till hvila, efter några för henne märkvärdiga timmar och dessas ännu märkvärdigare resultat. Sent vaknade hon den följande morgonen, och då var hennes första tanke Martina. Hon hade nu något annat att tala med henne om än den föregående dagen, men när hon kom in i det lilla »tempelrummet» var detta tomt, flickan var borta. På ett bord låg en liten med blyerts tecknad papperslapp på hvilken stod: »Tack, goda fröken, för att jag fått vara här! Jag måste gå hem tidigt för att vara på fabriken på bestämd tid. Frökens lilla ödmjuka *Martina*.»

VI KAP.

Tag Jesus med.

Några dagar hade gått sedan denna natt. Nästan alla träd och buskar hade iklädt sig sina fina vårdräkter, fåglarne kvittrade och hela naturen prisade skaparens under, makt och godhet.

Den ljufva kvällen hade lockat ut familjen Halvarsson i den lilla doftande björkdungen, som låg omkring deras bostad, för att njuta af vårens doft och lif. Posten hade nyss rest förbi och lämnat bref och tidningar.

»Här är äntligen bref från min bror«, sade Halvarsson till sin hustru, »får nu se om han lyckats skaffa mig den där platsen, det varit frågan om«.

Han slet upp kuvertet och började läsa brevet, men af den bekymrade minen i hans ansikte förstod man, att dess innehåll grusade en förhoppning.

»Det ser ut, som om Herren ville hafva oss kvar här«, sade han, och lämnade brevet till sin hustru.

Den ljuftva kvällen hade lockat ut familjen Halvarsson.

Lilla Martina, som med sina syskon gått litet längre bort och plockade blommor, hade också fått ett bref — något, som hon allt ibland brukade få från sina flickvänner på Backehälla. Men detta bref måste ha innehållit något märkvärdigt, ty hennes ansikte blef alldeles purpurfärgadt och med ett rop skyndade hon fram till sina föräldrar.

“Pappa, mamma, se här — läs, kan detta vara möjligt?”

Halvarsson tog emot brefvet och läste högt:

“Säg dina föräldrar, min lilla Martina, att det gamla hemmet och den gamla platsen står dem öppen att när som helst nu åter taga i besittning. Säg dem äfven, att nu få de taga Jesus med, ty också jag behöfver honom. *Beata Ursköld.*”

Ingen af dem kunde på en god stund säga ett ord; glädjetårar, som så sällan få fylla människors ögon, runno utför deras kinder och läpparne hviskade tack och lof till Herren, som så underligt ledt allt detta. Dock fröjdade de sig alla mest åt att fröken Beata nu behöfde Herren.

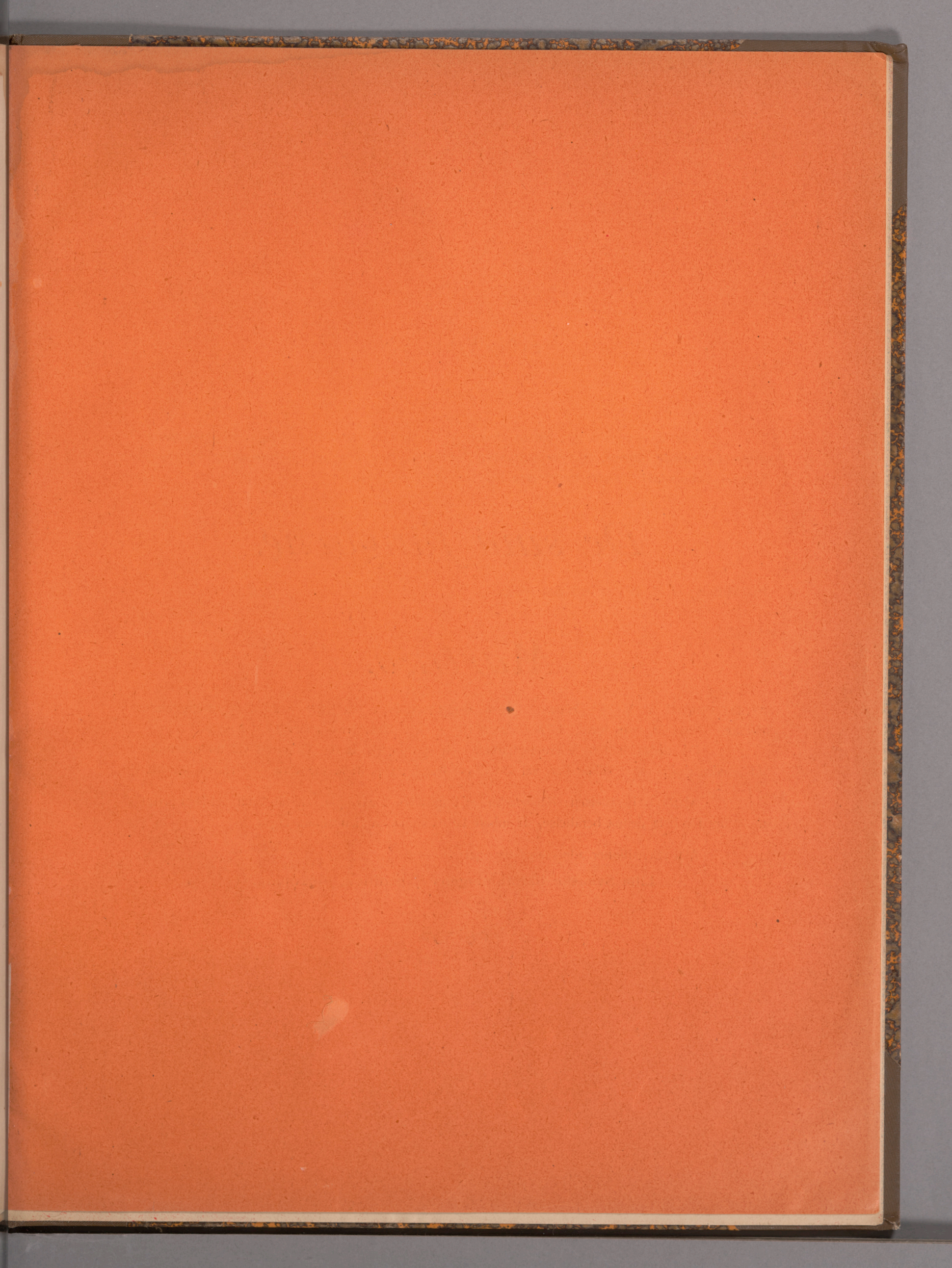
Redan följande dag gjorde Halvarsson besök på Backehälla. Det var ett gladt återseende. Fröken Ursköld uttalade sin djupa ånger öfver sitt beteende mot den trogne tjänaren och vännen, och hans bleka, infallna ansikte förökade densamma i betydlig grad.

“Jag visste då icke bättre“, sade hon, “men nu vill jag med Herrens hjälp söka godtgöra er för de bekymmer och svårigheter ni för min skull måst utstå“.

Dagarne därefter såg man fönstren öppna i det lilla huset nedanför parken och man hade brådtom att rusta i ordning därinne för Halvarssons ditkomst. En hög äreport restes utanför dörren och glada röster hördes öfverallt, ty en allmän belåtenhet rådde öfver att Halvarsson och hans familj åter kommo till Backehälla.

Uppe i slottet ordnade fröken Beata i det lilla “tempelrummet“, som hon alltsedan åsknatten flitigt besökt och hvarje gång där känt en underbar frid genomströmma sin själ. Nu skulle detta rum ej längre stå obebodt. En liten flicka, som älskade både henne och Jesus, hade lofvat flytta dit in och blifva hennes solstråle i hennes ålders afton — alldeles som hon tänkt och önskat; men det blef ännu något mera: den gamla fröken och den lilla flickan ägde nu gemensamt en tro, en Gud och frälsare och samma hopp för tid och evighet.

ANMÄLAN.

Åter få vi anmäla nya häften af den gärna lästa och af alla välvilligt mottagna skriftserien *Lefvande vatten*, lärrika berättelser för barn och ungdom, med teckningar af fru Jenny Nyström-Stoopendahl. Andra berättelsen i denna skriftserie heter

De små fångarne,

öfversättning af E. W-n, och den tredje

Martina,

svenskt original af Maria Friman. Dessa berättelser fylla ett häfte hvar af de föreliggande häftena. Priset är, som förut, 25 öre häftet, 10 ex. och därutöfver endast 15 öre netto.

Då dessa häften levereras häftade och skurna, passa de synnerligt väl till utdelning vid *söndagsskolfester*. Sällan har väl vid dessa fester en skrift af mera verkligt värde utdelats.

Af första berättelsen: *Blomsterkorgen* finnes ännu exemplar att tillgå till det låga priset af 60 öre för hela denna berättelse, då minst 10 exemplar af densamma tages.

Alla rekvisitioner adresseras benäget:

Lilla Svenska Barntidningens Expedition, Jönköping.

